

Inhoudsopgave

	Inleiding	7
1	Feiten en regels over scheiding en kinderen	10
1.1	Een aanzienlijke groep	10
1.2	Achtergronden van een scheiding	12
1.3	Veranderingen in het leven van een kind na een scheiding	13
1.4	Woonsituatie en contact met ouders na de scheiding	14
1.5	Gevolgen van een scheiding voor kinderen	16
1.6	Wetgeving rond echtscheiding	18
1.6.1	Gezag	20
1.6.2	Ouderschapsplan	20
1.6.3	Rol van het kind	21
1.6.4	Informatieverstrekking	21
2	Een kind hoort bij allebei	22
2.1	Loyaliteit	22
2.1.1	Gespleten loyaliteit	24
2.1.2	Onzichtbare loyaliteit	25
2.2	Balans van geven en ontvangen	26
2.3	Parentificatie	28
2.3.1	Het zorgende kind	28
2.3.2	Het perfecte kind	28
2.3.3	Het kind dat kind moet blijven	29
2.3.4	De zondebok	29
2.3.5	De gevolgen van parentificatie	30
2.4	Samengestelde gezinnen	31
2.4.1	Stiefouders	32
2.4.2	Nieuwe broers en zussen	34
2.5	Vechtscheidingen	34
2.6	Onrecht voor het kind	35
2.7	Hoe kun je helpen?	38
2.7.1	Erkenning	38

2.7.2	Meerzijdige partijdigheid	38
2.7.3	Hulpbronnen	39
3	Wat komt er op een kind af?	41
3.1	Meer ontwikkelingstaken	41
3.1.1	Aanvaarden van het einde van het huwelijk	42
3.1.2	Losmaken van het conflict	42
3.1.3	Verwerken van het verdriet	43
3.1.4	Oplossen van woede en zelfverwijt	44
3.1.5	Aanvaarden dat de scheiding definitief is	44
3.1.6	Het vormen van realistische hoopvolle relaties	45
3.1.7	Ondersteuning	46
3.2	Omgaan met verlies	47
3.2.1	De verliescirkel	47
3.2.2	Verstoorde rouw	49
3.2.3	Overlevingsstrategieën	50
4	De rol van de school	54
4.1	Echtscheiding in de school	54
4.2	Samenwerken met ouders	57
4.2.1	Als ouders gaan scheiden	60
4.2.2	Als ouders ruzie maken	64
4.2.3	Als er met één van de ouders geen contact meer is	67
4.2.4	Als er stiefouders zijn	68
4.3	Begeleiding in de klas	70
4.4	Begeleiding buiten de klas	74
4.4.1	Individuele begeleiding	74
4.4.2	Begeleiding in groepsverband	74
4.5	Schoolbeleid	75
4.6	Tot slot	76
Bijlage 1	Informatiebronnen	78
Bijlage 2	Mogelijke effecten van echtscheiding op het kind	80
Bijlage 3	'Aan alle gescheiden ouders van Nederland'	84